

Inatsisartunut ilaasortaq
Mette Arqe-Hammeken, Naleraq
/Maani

Jameson uulia pillugu § 37 naapertorlugu apeqquaqammut nr. 101-imut akissut

Allakkap ullua 05-08-2026

Asasara Mette Arqe-Hammeken,

Postbox 930
3900 Nuuk
Telefon nr.: +299 34 68 00
e-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl
www.govmin.gl

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Jameson uulia pillugu Naalakkersuisunut apeqquaqateqarputit.

Apeqquutit tulliuttumi akineqarput.

Apeqquut 1. Nunap Qeqqani uuliamik ujarlernermet aammalu uuliamik piiaanissamut atatillugu Naalakkersuisut suut iluaqutissatut aammalu ajoqutissatut naliliiffigisimavaat?

Akissut: Nunap Qeqqani uuliasiornissamik suliniuteqartoqassappat ataatsimut iluaqutissai, ajoqutissailu nalilissallugit massakkut siusippallaarpoq. Suliniut misissuinermit sulii aallartiffimmiippoq. Uuliamik sulii nassaartoqanngilaq, suliniutip annertussusissaa aalajangerneqanngilaq, soorluttaaq avatangiisinut, inuiaqatigiinnullu erseqqissumik kingunissai sulii naliliiffigineqanngitsut.

Avatangiisinut, uumasunut, najukkamilu inuiaqatigiinnut kingunerisinnaasai aamma sunniutigisinnaasai aatsaat Avatangiisinut Sunniutigisinnaasaanik Nalilersuineq (VVM) aamma Inuiaqatigiinnut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq (VSB) pigineqalerpata naliliiffigineqarsinnaassapput.

Nunamut iluaqutaasinnaasuni ajoqutaasinnaasunilu, niuernermit iluaqutigineqarsinnaasumik nassaartoqassanersoq apeqquataassaaq. Uuliamik imaluunniit gas-imik nunap iluani nassaartoqarsinnaasooq, taakkualu nioqquatiornissamut naammassanersut apeqquataassaaq.

Apeqquut 2. Nunap Qeqqani uuliamik piianeq aallartinneqarpat, suliat qanoq sivisutigisumik ingerlanneqarnissaat Naalakkersuisut naatsorsuutigaat?

Akissut: Nunap Qeqqani uuliamik piiasoqassappat tamanna qanoq sivisutigissaneramik paasissutissiinisaminnut Naalakkersuisut tunngavissaqanngillat. Niuernermi iluaqutigineqarsinnaasumik nassaartoqarnersoq, nassaap annertussusaa, suliniutip teknikkikkut ilusaa aamma niuernermi pissutsit ilaatigut apeqqutaapput. Massakkut suliniut sulii aatsitassanik ujarlernermiippoq.

Apeqquut 3. Uuliamik ujarlerneq imaluunniit uuliamik piianeq unitsinneqarpat, sumiiffiup salinneqarnissaa, matusinissaq aammalu pissusissamisut iluarsaanneqarnissaa pillugit Naalakkersuisut piumasaqaatinik saqqummiussiniarpat?

Akissut: Uuliamik gassimillu niuerutigineqarsinnaasutut annertussusilinnik nassaartoqarluni pisoqassappat, aammalu piumasaqaatit atugassarititaasut tusarniaanerillu tamarmik naammassineqareerpata akuerineqareerpatalu, ingerlatat illersorneqarsinnaasumik unitsinneqarnissaannik, matuneqarnissaannillu Naalakkersuisut piumasaqaateqarsinnaassapput. Sanaartukkat, illuutillu peerneqassapput. Atortut, eqqagassallu tamarmik peerneqassapput. Nalinginnaasumik torersaasoqassaaq, pinngortitarlu pissusissamisut iluarsineqassalluni. Taassuma saniatigut matusinerup kingorna nakkutilliisoqassasoq piumasaqaasiortoqarsinnaavoq.

a. Saliinissamut kina akisussaasuussava?

Akissut: Saliinissamut pisinnaatitaaffimmik piginnittoq akisussaassaaq. Matusineq, akuersissutinilu aalajangersarneqartunit pisussaaffiit assinganik akuersissummik piginnittup akisussaaffigissavai. Tamanna piumasaqaatitigut, aningaasatigullu qularnaveeqqusiinikkut qulakkeerneqassasoq Naalakkersuisut piumasaqatigissavaat.

b. Naalakkersuisut qanoq qulakkiissavaat, sumiiffik isumannaatsumik aammalu mingutsitsiviunngitsumik qimanneqassasoq?

Akissut: Pilersaarutit akuerisaasut aamma torersaanissamut, isikkorisimasaatullu iluarseeqqinnissaq pillugu piumasaqaatitigut tamanna Naalakkersuisut qulakkiissavaat. Matusinissamut piumasaqaatit pillugit ataavartumik ilisimatitsisarnissamik aamma piumasaqaateqassaaq, soorluttaaq aningaasatigut

qularnaveeqqusiinissamik piumasaqaateqartoqassasoq. Kingullertut, minnerunngitsumillu sumiiffimmi nakkutilliisoqartassaaq.

c. Ingerlatseqatigiiffik saliiinissamut aammalu sumiiffiup iluarsaanneqarnissaanut pisussaaffimminik naammassinninngippat, Naalakkersuisut qanoq iliuuseqassappat?

Akissut: Akuersissutitigut piumasaqaataasut, pisussaaffiillu Naalakkersuisut atortissavaat. Atortitsinerit tassaasinnaapput peqqusinerit, akiligassiinerit imaluunniit aningaasatigut qularnaveeqqusiussat atorneqarnerat.

Apeqqu 4. Uuliamik ujarlerneq imaluunniit uuliamik piianeq Ittoqqortoormiini innuttaasunut, uumasunut imaluunniit pinngortitamut ajoqutaasumik kinguneqarpat, Naalakkersuisut qanoq upalungaarsimanissamut pilersaarutinik aammalu isumannaallisaanermut iliuusissamik piumasaqaateqarniarpat?

Akissut: Upalungaarsimanissamut pilersaarutit, isumannaallisaanissamullu iliuusissat sulii aalajangersarneqanngillat. Qillerisoqassappat tamanna sioqqullugu ingerlatseqatigiiffik Avatangiisinut Sunniutigisinnaasaanik Nalilersuinerimik (VVM) aamma Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuinerimik (VSB) suliaqaqqaassapput, taakkualu akuerineqaqqaassapput. Nassuiaatit taakkua suliniutip ingerlanneqarnissaa kiisalu avatangiisinut, inuiaqatigiinnullu naatsorsuutigisamik kingunerisinnaasai nassuiaatigissavaat. Ilisimatusarnermi siunnersortit attuumassuteqanngitsut, teknikkikkullu immikkut ilisimasallit suleqatigalugit qinnuteqaatit aatsitassanut oqartussanit naliliiffigineqassapput.

a. Avatangiisinut imaluunniit inuiaqatigiinnut sakkortuumik kinguneqartoqarpat, Naalakkersuisut sulianik ingerlaannartumik unitsitsinissamik piumasaqarsinnaassappat?

Akissut: Tunngavissaasut tunngavigalugit pisumut aalajangersimasumut Naalakkersuisut isummersinnaanngillat. Taamaakkaluartoq nassuiaatit, akuersissutillu pisariaqartut pigineqartinagit nalinginnaasumik ingerlatat aallartinneqarsinnaanngillat. Naalakkersuisut qinnuteqaatinik naliliinerini avatangiisinut, inuiaqatigiinnullu naatsorsuutigisamik kingunerisinnaasai aamma ilaatinneqassapput.

b. Mingutsitsisoqassappat imaluunniit ajoqusertoqassappat, saliinissamut aammalu iluarsiinissamut kina akisussaasuussava?

Akissut: Torersaanissamut, iluarseeqqinnissamut, akuersissutinilu il.il. pisinnaatitaaffiit aalajangersarneqartut naammassinissaannut pisinnaatitsissummik pigisaqartoq akisussaaffeqarpoq. Taassuma saniatigut mingutsitsisoqassagaluarpat imaluunniit ajutoortoqassagaluarpat matussusiisussanik pisinnaatitsissummik pigisaqartoq assigiinngitsunik sillimmasiissaaq.

Apeqqu 5. Suliniut nunatsinnut, pinngortitamut imaluunniit najukkami innuttaasunut sakkortuumik kinguneqarsinnaasoq paasineqarpat, Naalakkersuisut uuliamik ujarlerneq imaluunniit uuliamik piianeq aallartinneqannginnerani unitsissinnaavaat?

Akissut: Avatangiisinut Sunniutigisinnaasaanik Nalilersuineq aamma Inuiaqatigiinnut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq akuerineqarsimasut kiisalu akuersissutit pisariaqartut pigineqartinnagit ingerlatat aalajangersimasut aallartinneqarsinnaanngillat. Qillerinissamut imaluunniit ingerlatanik allanik anginerisunik ingerlatsinissamut akuersissummik tunniussisoqartinnagu, Naalakkersuisunit suliniummik naliliinerit avatangiisinut, inuiaqatigiinnullu naatsorsuutigisamik kingunerisinnaasai ilanngullugit naliliiffigineqassapput. Ingerlatseqatigiiffiup akuersissummi piumasaqaataasut imaluunniit inatsit malinngippassuk, Naalakkersuisut suliniut unitsissinnaavaat.

a. Suliniut aallartinneqannginnerani unitsinneqarpat, tamanna Kalaallit Nunaannut qanoq aningaasatigut kinguneqarsinnaava?

Akissut: Taamatut pisoqarsinnaanerani aningaasatigut kingunerisinnaasai pillugit Naalakkersuisut paasissutissiinissaminnut massakkut tunngavissaqanngillat.

Tamanna inatsisitigut, isumaqatigiissutitigut imaluunniit allatigut qanoq kinguneqarsinnaava?

Akissut: Pisinnaatitsissummik pigisaqartut naammassisassaannik, akuersissutit assigiinngitsunik piumasaqaatitaqarput. Piumasaqaatit taakkua Aatsitassanut inatsit malillugu aalajangersarneqarput. Suliniut unitsinniarlugu Naalakkersuisut aalajangissappata ingerlatseqatigiiffiup ingerlaannarnissaminut pisinnaatitaaffini annaasinnaavaa, torersaanissaminullu aamma piumasaqaatit allat naammassineqanngitsut naammassinissaannut suli pisussaaffeqarluni. Aalajangiineq pillugu isumaqataanngittoqassagaluarpat, aalajangiineq aallaavittut eqqartuussivimmi aalajangerneqassaaq.

Apeqquut 6. Naalakkersuisut Ittoqqortoormiini innuttaasut aammalu najukkami innuttaasut Nunap Qeqqani uuliamik ujarlernerimi imaluunniit uuliamik piiiaanermi suliffissaqarnissamut piviusumik periarfissinneqarnissaat qulakkeerniarlugu iliuuseqassappat?

Akissut: Naalakkersuisut ingerlatassanut akuersissummik tunniussillutik pisoqassappat, najukkami suliffissaqartitsinissamik piumasaqaat Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuinermit kiisalu sunniutissat iluaqutissallu pillugit isumaqatigiissutip (IBA) isumaqatiginninniutigineqarneranut atatillugu aalajangersarneqassaaq. Taakkua najukkameersunik atorfinitsitsinissamut, ilinniartitsinissamut, piginnaasanillu ineriartortitsinissamut anguniakkanik imaqartarput.

a. Naalakkersuisut piumasaqaatiginiarpaat najukkami innuttaasut assersuutigalugu angallassinermi, qillerinermi, nerisaqartitsinermi, eqqiaanermi, aaqqissuussinermi (logistik) aammalu tapersersuinerimi suliassani allani atorineqarnissaat?

Akissut: Najukkami suliffiit pillugit piumasaqaateqartoqassappat qanoq annertutigisumik piumasaqaateqarnissami pilersaarutip qanoq ittuunera, isumaqatiginninniutillu apeqqutaassapput. Sullissinernut soorlu eqqiaanernut, nerisassanullu tunngatillugu sulisussat kiisalu maskiinanik, truckinillu ingerlatsisussat pisariaqartinneqarsinnaapput. Kisianni ingerlataq sivikitsuinnarmik ingerlanneqartussaammat, pisariaqartitassat annertussasut ilimananngilaq. Najukkamit sulisinnaasunik aamma pilersuisinnaasunik atuinnissamut sinaakkutissat Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuinerimi kiisalu Sunniutissat Iluaqutissallu Pillugit Isumaqatigiissummi aalajangersarneqarsinnaassapput.

b. Naalakkersuisut najukkami innuttaasut naleqquttunik pikkorissarnissamut, ilinniartinneqarnissamut aammalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut periarfissinneqarnissaat qulakkeerniarlugu iliuuseqassappat?

Akissut: Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq, qillerinissamullu ersarinnerusumik pilersaarutit apeqqutaassapput. Ingerlatamut atatillugu najukkamit atorfinitsitsinissaq periarfissaasorineqarpat, taakkua suliassaminnut pikkorissarnissaannik, ilinniartinneqarnissaannillu neqeroorfigineqassapput.

c. Naalakkersuisut najukkami sulisut suliaqarnermi assingusuni nunanit allaneersunut naleqqiullutik akissarsiatigut aammalu atorfinitsitaanermi atugassarititaasutigut naligiimmik atugassaqartinneqassaat qulakkeerniarlugu iliuuseqassappat?

Akissut: Assingusumik suliani sulisut najukkameersut, avataaneersullu naligiimmik akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititanik, pitsaatsumillu atugassarititanik neqeroorfigineqarnissaat Naalakkersuisut pingaartippaat. Sumiuussuseq, najugaq imaluunniit nuna suminngaanneerneq tunuliaqutaralugit assigiinngisitsisoqassanngilaq. Tamanna pillugu akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ataatsimut isumaqatigiissutit atuuttut naapertorlugit aalajangersarneqarnissaat Naalakkersuisut pingaartippaat.

Apeqquut 7. Nunap Qeqqani uuliamut tunngatillugu suliniut aallartinneqarpas, Naalakkersuisut qanoq ittunik suliffissaqartitsinissaq naatsorsuutigaa?

Akissut: Najukkami suliffissaqartitsinissamut periarfissat sulii paasineqanngillat. Inuiaqatigiinni Sunniutaasussanik Nalilersuinerup imarisassaa kiisalu kingorna ingerlatsinissamik qinnuteqaatissat apeqquutaapput.

a. Suliffiit qassit najukkami innuttaasunut atorineqarsinnaanissaat Naalakkersuisut naatsorsuutigaa?

Akissut: Naalakkersuisut massakut erseqqissumik akissuteqarsinnaanngillat. Inuiaqatigiinni Sunniutaasussanik Nalilersuinerup imarisassaa kiisalu kingorna ingerlatsinissamik qinnuteqaatissat apeqquutaapput. Sulisussanik pisariaqartitsineq aamma najukkamit, avataaniillu sulisut agguataarneqarnerat tassani allassimassapput.

b. Naalakkersuisut naatsorsuutigaa najukkami sulisut aammalu nunanit allaneersut akissarsiatigut imaluunniit atorfinitsitaanermi atugassarititaasutigut assigiinngitsumik atugassaqartinneqassasut?

Akissut: Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfiup Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik apeqquummut akissuteqarfigeqquaa. Akissutaa tulluuttumiippoq:

"Assingusumik suliani sulisut najukkameersut aamma avataaneersut sumiuussuseq, najugaq imaluunniit nuna suminngaanneerneq kisiisa

tunuliaqutaralugit akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu assigiinngitsunik atugassaqartinneqassasut Naalakkersuisut naatsorsuutiginnilaat.

Akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut aallaavittut Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ataatsimut isumaqatigiissutit atuuttut naapertorlugit aalajangersarneqartariaqarput.

Naalakkersuisut innersuussutigaat, suliffeqarnermi suleqatigisat akornanni isumaqatigiissutigineqarlutik isumaqatigiissutit aamma atorfinitsitaanermi atugassarititaasut, matumani aamma isumaqatigiissutit ASA kiisalu peqatigiiffiit attuumassuteqartut aqutigalugit aqunneqartut sulisitsisut malissagaat. Sulisunut ilinniarsimasunut aamma ilinniarsimannngitsunut pitsaasunik, naleqquttunillu atugassaqartitsinissaq qulakkeerumallugu isumaqatigiissutit taakkua suliarineqarput.

Sulisunut ilinniarsimannngitsunut minnerpaatut atugassarititaasut SIK-mi isumaqatigiissutit aalajangersarpai, taakkulu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit aningaasaqarnerini atugassarititaasunut naleqqussarsimasunik sulisut pisinnaatitaaffiinik qulakkeerissallutillu akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititanut tapertaassallutik.

Tamanna tunuliaqutaralugu sulisoq najukkameernersoq imaluunniit avataaneernersoq kisiat tunuliaqutaralugu akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut assigiinnginnissaannik naatsorsuuteqarnissamut Naalakkersuisut tunngavissaqarsorinngilaat. Akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut assigiinngissappata tamanna assersuutigalugu atorfigisamik, piginnaasanik, isumaqatigiissuteqarfigisamik, piffissami suliffiusumi, tapiissutinik, nikinnermi aaqqiissutinik, atorfinitsitaanermiluunniit aalajangersimasumik atugassarititaasunik patsiseqarsimassaaq.”

c. Taamaappat, assigiinngissutsit sumik peqquteqassappat - assersuutigalugu akileraartarnikkut pissutsit, piginnaasanut piumasaqaatit, isumaqatigiissutit imaluunniit pissutsit allat?

Akissut: Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfiup Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik apeqqummut akissuteqarfigeqquaa. Akissutaa tulluuttumiippoq:

”Sulisup najukkameersuunera imaluunniit avataaneersuunera kisiat tunuliaqutaralugu akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu assigiinngitsunik

atugassaqartitsisoqassasoq Naalakkersuisut naatsorsuutiginnimmassuk, tassunga patsisaasut pillugit apeqqutip akinissaanut tunngavissaqanngilaq.”

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfiup Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik apeqqummut akissuteqarfigeqquaa. Akissutaa tulluuttumiippoq:

”Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq akissarsiatigut, atorfinitsitaanermilu atugassarititaasut pillugit apeqqut aqutsisoqarfiup susassaqarfiisa avataaniimmat.

Akileraarutitut tunngatillugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik tulluuttut tapersiissuteqarsinnaavoq:

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsimmut nalunaarutaanni nr. 62, 24. oktober 2025-meersumi § 72 b-mi piumasaqaataasunik sulisut naammassinnittuni, atorfeqartitaanermi akissarsiat 35%-iinik, nunatta karsianut inaarutaasumik akileraartassapput (tamakkiisumik akileraarutit). Misissueqqaarnermut, misissueqqissaarnermut imaluunniit aatsittassanik iluaqutiginninnermut attuumassuteqartunik suliaqarnissaq piumasaqaataavoq. Taassuma saniatigut akileraartussaataitaasup qaammatit siuliini qaamatini arfinilinni nunami maani kommunimut akileraartussaataitaasimannnginnissaa piumasaqaataavoq.

Akileraarusiinissaq pillugu aalajangiinissami aaqqiissut taanna avataanit suliartortut ilaannut, taakkulu sulisitsisinut akileraarusiinemik pisariillisaassalluni siunertaqarpoq, inuillu tamakkiisumik akileraaruserneqartut inummit nalinginnaasumik akileraarutitut malittarisassat malillugit akileraaruserneqartutut agguaqatigiissullugu akileraaruserneqartussanngorlugu naleqqussarniarneqarluni. Assersuutitut oqaatigineqarsinnaavoq, tamakkiisumik akileraaruserneqartut Suila-tapinit pissarsisinnaatinneqanngimmata, ilanngaateqanngitsumillu isertitatik ilanngaasersinnaanagit.”

Apeqqut 8. Naalakkersuisut Nuna Qeqqani uuliamik ujarlernermit imaluunniit uuliamik piiiaanissamut tunngatillugu Ittoqqortoormiini innuttaasunik tusarniaasimappat?

Akissut: Nunap Qeqqani suliniut aalajangersimasoq pillugu tamanut tusarniaanissamut suli tunngavissaqanngilaq. Avatangiisinut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuinermit aamma Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuinermit suliniutit nassuiaataat sularineqarlutillu akuerineqaaqaassapput, taassumallu kingorna tamanut tusarniutigineqassallutik. Taassuma kingorna tusarniaanermi akissutigineqartut tamaasa

ingerlatseqatigiiffiup itisiliisumik nalunaarusiamut ataatsimoortissavai, soorluttaaq tusarniaanermi akissutigineqartut tunuliaqutaralugit suliniutit nassuiaataat nutartissagaat. Suliniutinut nassuiaat inaarutaasoq Naalakkersuisunit akuerineqassaaq. Taassuma kingorna ingerlatseqatigiiffiup Avatangiisinut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq aamma Inuiaqatigiinni Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq suliarissavai, taakkulu sapaatip akunnerini arfineq-pingasuni tamanut tusarniutigineqassallutik. Tassunga atatillugu illoqarfinni, inoqarfinnilu attuumassuteqartuni tusarniaalluni ataatsimiisitsisoqassaaq.

a. Tusarniaaneq qaqugu ingerlanneqarpoq?

Akissut: Suliniut pillugu sulit tusarniaasoqanngilaq.

b. Innuttaasut qanoq peqataatinneqarpat?

Akissut: Suliniutinut nassuiaatit, tusarniutigineqartussat Naalakkersuisut akuerisaat pigineqalerpata innuttaasut akuutinneqassapput.

c. Innuttaasut qanoq oqaaseqaateqarpat, isumakuluuteqarpat imaluunniit akerliussuteqarpat?

Akissut: Suliniut pillugu sulit tusarniaasoqanngilaq.

d. Naalakkersuisut innuttaasut akissutaat qanoq malitseqartissimavaat?

Akissut: Suliniut pillugu sulit tusarniaasoqanngilaq.

Apeqquut 9. Nunap Qeqqani uuliamik ujarlernermit imaluunniit uuliamik piianaanissamut tunngatillugu Naalakkersuisut paasissutissanik allanik, Inatsisartut ilisimatinneqartariaqagaannik, saqqummiussassaqaarlutillu?

Akissut: Pineqartoq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaatigisannut allanut akissutit, 214_2025 aamma 074_2026, innersuussutigisinnaavakka.

Inussiarnersumik inuulluaqquusillunga

Múte B. Egede

Nunanut allanut, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanullu Naalakkersuisoq